

—նա միշտ կը գտնուի մի որ և է հա-
տատմիչն ինքնաօգնութեան այդ քա-
կերունքն իրագործելու:

Գ. Ա.

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՆԱՄԱԿ ԲԱԳՈՒԹՅՈՒՆ

Յունվարի 10-ին

Մի քանի տարի սրանից առաջ, երբ այստեղ
նախկին վերաբերեալ գործերը և առևտուրը շատ
յաջող էին գնում, հայ բաղադրանքներին շատերը,
թողնելով իրանց հայրենիքը, տունը, կնիք և զաւակ-
ները, վաղեցին Բագու ան յոստով, որ կրկին յետ
զատման իրանց հայրենիքը հարստացած, իրանց
խօսքով «աղա դարձած»: Մեծ մասը դրանցից
դառնում էին տախտակագործներ, ունենալ սարա-
պում էին իրանց քաղաքում սովորած արհեստով
և ուրիշները Հայաստանի խորքերից եկած էին մի
կտոր հաց մուրալու համար:

Առաջինները, տախտակագործութիւնը շատ դա-
րաւիւս պատճառով, վերադարձան իրանց հայրե-
նիքը, ինչպէս եկած էին. սրանց թողնելով իրանց
հայրենիքում Ներքին դարը, այսինքն արհեստա-
ւորները, որոնք զլիսաւորապէս երիտասարդներից
են բաղկացած, փառքի վաճառութիւններ կազմե-
լով իրանց մէջ, վարձել են մի մի արհեստանոց-
ներ, ուր միաբան մինչև հիմա էլ կարում են ի-
րանց չափանիքը և կոշիկները (ասում են թէ
հայր անմիաբան է) և բանում են շարաքովայ մէջ
2—4 օրը (ի հարկէ բացառութիւններ կան) ձեռք
ձգելով մի քանի թուփներ. մնացած օրերը քե-
ֆերով են անցկացնում: Եթէ այդ «մնացած օրե-
րը» երեկոները պատահի ձեռք անցնել երիտասարդ-
ների ընկերութեան արհեստանոցի առջևից, կը
լսէք սաղաւորարի և չիքաքի ձայնը. սա տեսնէ է
մինչև գիշերվայ ժամը իննը, իննից յետոյ թող հա-
կանան ընթերցողները թէ այդ արհեստաւորները
ճիշտը են լինում, ինչով են պարագլուխ մինչև
լոյսը բացվելը: Իրանց չքաւոր ծնողները սպա-
սում են իրանց որդիների վերադարձին և շատ
երկար կը սպասեն:

Մի քիչ էլ խօսենք երբորդ դասի, այսինքն հայ-
մուրացիների վրա: Առհասարակ Բագուն մու-
րացիներով հարուստ է. հայ-մուրացիները
գանադանով են ուրիշներից առողջութեամբ և
ողջ ու կարող անդամներով: Սրանք շարաքովայ
վեց օրը, կիրակից մինչև ուրբաթ մուրում են
անելում. կարողանում են մի տուն շաբաթը եր-
կու անգամ յաճախել մի և նոյն օրերում և ժամ-
րում, կարծես սրանք որոշած ունեն, թէ այս օրը
քանի տուններ և որքան պիտի այցելեն և ոչ մի
արգելք չէ կարող սրանց որոշ ուղղութեանը դէմ
կենալ ոչ ցուրտը, ոչ անձրեւը և ոչ ձիւնը: Որ

բաղադրում, իր հետ բերելով մի չիւ արագ, հաց,
պանիր, և տանն հետ ձուռներ: Ուրիշ բան չէր
գտնէ: Նոյն միջոցին իշխանի ծառաներից մէկը
բերեց և դարձ ձիւնների համար:

—Այստեղ էք կամենում կերակրել ձիւնները,
հարցրեց նա:

—Ոչ, մենք պէտք է շարունակենք ճանապար-
հը, ասաց քաւոր Պետրոսը:

Այդ բոլոր պաշարը մեզ հետ առնելով, սկսե-
ցինք առաջ գնալ: Երեք վերստաչափ հաղիւ էինք
հեռացել իշխանից, երբ քաւոր Պետրոսը հրամա-
նեց դուրս գալ մեծ ճանապարհից և չեղվել դէպի
աջ:

—Հիմա կանգնեցրէ՛ք, ասաց նա:—Այստեղ կա-
րող ենք հանդիսանալ ձիւնները, մենք ես մի
բան կուտենք:

Բայց ինձ ուտելու ոչինչ չէր մնացել, որովհե-
տե ես իմ բաժինը գալու ժամանակ ճանապար-
հին բոլորը կերել էի:

Մեր գտնված տեղը մի տափարակ դաշտ էր:
Թէև շատ չէինք հեռացել մեծ ճանապարհից, բայց
այնքան սաստիկ մութն էր, որ անցողիկները հա-
զիւ կարող էին նշմարել մեզ: Երբ ձիւնները դարձն
հրամայեց լծել: Ես դրաղվեցայ ձիւնը լծելով, իսկ
քաւոր Պետրոսը այդ միջոցին փութում էր իր
ռաբրիկի հագուստը: Երբ բոլորովին պատրաստ
էինք, ասաց նա:

—Նստի՛ր, քիչիդ դէպի այդ կողմը:

Այդ կողմով մենք դարձեալ կը վերադառնանք
քաղաքը, նկատեցի ես:

Հայի տանը հարսանիք կամ մեռել պատահի,
սրանք անպատճառ այնտեղ են, փողոցում կամ
բակում պատերի տակ նստած, թէև հրաւիր-
վածներից աւելի և ի հարկէ չեն հեռանում մինչև
բոլոր կերակուրներից չը ճաշակեն: Մնում է շա-
բաթ օրը, երբ կարողանում են դրա բոլոր խա-
նութիւնը մանալ: Չարմանալի սովորութիւն է
մեր մէջ աղքատին միայն շաբաթ օրերը փող
տալը. ուրիշ օրերը, եթէ այս աղքատները խա-
նութիւնը ման դան՝ մի կօպէկ անգամ չեն
կարող ձեռք բերել, բայց շաբաթ օրերը մի
և նոյն խանութներից բոլորներն են ժողովում:
Մենք ստույգ գիտենք, որ շատ խանութներ 20—
30 կօպ. շաբաթ օրերը աղքատներին փող են
տալիս, որ կանի տարեկան 10—15 թուրքի: Խոր-
հուրդ կը տանք մեր հայ-վաճառականներին չը
դնել իրանց կօպէկները կարող մուրացիկ ձեռ-
քերի մէջ, որոնք փոխանակ աշխատելու, ա-
ւելի հեշտ ճանապարհով, մուրալով են ձեռք բե-
րում իրանց օրվայ ապրուստը: Թող հարուստ գոր-
ծարանատերերը վարձեն սրանց պարսիկ գործա-
ւորների տեղ իրանց գործարաններում. բայց եթէ
պրանք գործել չը կամենան, որը շատ հաւանա-
կան է,—այն ժամանակ հարկաւոր է նրանց վրա
դրուանքով նայել և փող չը տալ. այդ միջոցը
կուտենայ այն հետեանքը, որ մարմնով առողջ
աղքատը անճարացեալ ինքը կաշիատի մի գործ
գործել, որով վերջը շատ բաւական կը լինի: Այդ-
պիսի կը քչանայ և մինչև անգամ կը սպառնա
ողջ, առողջ և կարող ձեռքեր, առողջ կազմուածք
ունեցող աղքատների թիւը: Եւ տարեկան 10—15
թուրքին, որ առաջ շատ աղքատների էին տալիս,
կարող են տալ միայն հիւանդներին և վաճառ-
ներին, որոնց ստրկանով կարգին ապրուստի միջոց
կը տան և իրանք էլ կազաւորեն մուրացիկա-
ների ձեռքից:

Պ. Թ.

ՆԱՄԱԿ ԽՄԲԱԳՐԻՆ

Թէլաւ, 25 յունվարի

«Մշակի» առաջին համարի ներքին լուրերի մէջ
կարծում ենք Թէլաւից գրած հետեւեալ լուրը. «Ու-
տուցիչ պ. Վ. Ներքինները ամեն ջանք դրած է
գնում «Մշակի» տարածման և 1883 թվի ստորա-
գրութեանը արդիւք լինելու Թէլաւի մէջ», բայց
այդ որպէս թէ մենք այդ մասին ժողովներ և
մասնաժողովներ ենք կազմել խորհրդակցելու հա-
մար: Պ. խմբագիր, մենք ամենայն համակրու-
թեամբ կարգացել ենք և կարող ենք հայոց ա-
մեն լրագիրներ և որքան մեր ուժը ներքի է, հա-
մողել ենք, աշխատել ենք առաջադիւք մեզ ծա-
նօթ երիտասարդութեանը ստորագրելու մեր պար-
բերական բոլոր հրատարակութիւններին: Իսկ
մենք ոչ մէկին չենք համոզել և չենք ասել թէ
«Մշակին» մի գրելէք և մի ընդունէք նրան: Եթէ

—Ես էլ այդ եմ ուզում:

Մեծ պոռոյտ գործելով, դարտուղի ճանապարհ-
ներով, մենք լուսաբացին հաղիւ կարողացանք
հասնել քաղաքը: Մեր սպալակը կանգնեց քաղաքի
մի հեռաւոր և խուլ անկիւնում գտնված տան
հանդէպ: Այդ տանը այն կասկածաւոր բնակա-
րաններից մէկն էր, որի դռները ցերեկով միշտ
փակ են մնում, և գիշերները միայն մարդիկ այն-
տեղ ելումուտ են գործում: Այստեղ քաւոր Պետ-
րոսը վարձել էր մի փոքրիկ միջին սենեակ, ուր
հաղիւ տեղաւորեցինք մեր իրենցները: Բաւական
յոյնած էինք: Ես պառկեցի բակում, սալակի վը-
րա, ձիւնների մօտ, իսկ քաւոր Պետրոսը քնեց
փոքրիկ սենեակում:

Հետեւեալ մէկ քաղաքից, գնալ ձեռքնելով, և
կրկին վերադառնալ նոյն քաղաքը,—քաւոր Պետ-
րոսի փախստեան եղանակներից մէկն էր:
Գիշուք թէ սեղանաւորը հէնդ նոյն օրը հասկա-
նար իր խանութում կատարված գործութիւնը,
բայց մինչև կը յայտնէր ոստիկանութեանը, մին-
չև մեր ետեւից մարդիկ կուղարկէին, բաւական
ժամանակ կանցնէր: Մարդիկ կը դային և մեզ
ճանապարհի վրա չէին գտնի, որովհետեւ մենք
արդէն մի այլ ճանապարհով կրկին վերադարձած
կը լինէինք նոյն քաղաքը:

Ես դարձնեցայ այն ժամանակ, երբ արեւը մի
ժամ առաջ ծագել էր և հնգիստեալ բակում
կանգնում էին: Բայց այդ հնացած, խոնավութիւ-
նից բոլորած և գերեզմանի պէս միջին տան մէջ
գիւ մարդիկ չէին երևում: Կարծես, դա ժամապա-
տով վարակված այն անիւրից մէկը լինէր, ուր

«Մշակի» պ. լրատուն աղբիւ մարդ է, թող հրա-
պարակապէս յայտնի թէ ում ենք համոզել որ չը
գրվին «Մշակին»: Թէլաւի մէջ այդ մասին ոչ ժո-
ղովներ են եղած և ոչ մասնաժողովներ են կազմ-
ված: Բարեհաճեցէ՛ք, պ. խմբագիր, տեղ տալ այս
համառօտ նամակին ձեր լրագրի մի անկիւնում,
հշտարտութիւնը վերականգնելու նպատակով:

Վարդան Ներքին

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Շիրակի ՂԱԳԱՅԱՅԱՅԱՅ գիւղից ստացանք հե-
տեւեալ նամակը: «Ներքինները Շիրակի վիճակում
մի սովորական բան է դարձել, նոյն իսկ հայերի
մէջ, մարդասպանութեան գործը: Մի ժամանակ
թուրքերի մէջ էին յաճախ երևում մարդասպա-
նութեան դէպքեր, իսկ այժմ հայերի հերթն է
կիւլ: Չորս ամսվայ ընթացքում հայերը կորցրին
ամենաչնչին պատճառով 9 հոգի իրանց շրջա-
նից»:

Նոյն տեղից մեզ գրում են: «Շիրակում ցուրտը
շատ սաստիկ է այս տարի: Թէև կենսական պի-
տուքները շատ առատ են, միայն ցրտերը արգելք
են դառնում դեղագիններին իրանց վաճառքը
տանել կրկու մօտիկ քաղաքներում ծախելու, այն
է Ղարս և Ալեքսանդրապոլ: Ամբողջ Շիրակը ու-
նի 37 հայ գիւղ, բայց այդ բոլոր գիւղերից մի-
այն 9 գիւղեր ունեն նոր բացած ուսումնարան-
ներ, իսկ մնացած գիւղերը մինչև այժմ գոյրկ են
դպրոցներից: Այդ մասին նոր կազմված հոգաբար-
ձութիւնը, որ երիտասարդներից է բաղկացած,
աշխատում է իր կարողութեան չափ, դիտաւո-
րութիւն ունեւոր ամեն մի գիւղում մի մի դպ-
րոց բանալու: Այս տարի մեր կողմերում տարած-
ված է անասունների հիւանդութիւնը. կենդանի-
ների ջարդը սաստիկ է: Խեղճ երկրագործի լաւ
եղները և կովերը կոտորվում են մեծ թիւով: Շի-
րակում գիւղ չը կայ որ աղատ լինէր խնամաւոր-
ների այդ ցավից: Ամեն տեղ միջին թիւով սաս-
կում է 7 մինչև 10 հատ, նայելով անասունների
քանակութեանը: Կան նաեւ այնպիսի անեղ, որոնք
բոլորովին զրկվելով իրանց ստրուտը ձեռք բե-
րող անասուններից, այժմ անգործ նստած, ող-
բում են իրանց թշուառ դրութեան մասին»:

Նոյն տեղից մեզ գրում են: «Պաշտօն առված
հարսնացու աղջկաների վրա հարկը կրկին բարձ-
բացել է մինչև 150—200 թուրք: Պատկզող երե-
սասարդը, եթէ կանխիկ չը տառնայ այդ տեսակ
գումար, երբեք խօսք չի տալ պատկզու: Այդ
պատճառով այժմ երիտասարդներից շատերը
փախցնում են աղջկաներին»:

Ստացանք հետեւեալ նամակը: «Վօտ տաս տա-
րի սրանից առաջ Բագուի նահանգի Գիսկայ դա-

մարդիկ չեն համարձակվում բնակվել: Միայն ես
նկատեցի քաւոր Պետրոսին, իր սենեակի դռան
առջև կանգնած, հեռուից ձեռքով կանչում էր
ինձ:

—Իսկոյն թէ կը տան, ասաց նա,—չուտով
խմիր, որովհետեւ ուրիշ տեղ եմ ուղարկելու քեզ:

Ներս մտայ սենեակը, նստեցի նոյն սնդուկի
վրա, որ ամբողջ երեք օր իմ դաղաղն էր եղած:
Փանի բուլեցի յետոյ, թէյի մատուցարանը ձեռ-
քում ներս մտաւ մի մանկահասակ, բայց սաստիկ
կեղտոտ հագնված կին: Նրա մի ժամանակ գե-
ղեցիկ դէմքը ալանդակվել էր կարմիր բծերով,
որ երևում էին երեսի վրա:

—Դա ով է, դարձաւ նա դէպի քաւոր Պետրո-
սը, մի առանձին ուշադրութեամբ իմ վրա նայե-
լով:

—Իմ որդին է, պատասխանեց քաւոր Պետրոսը:

—Այդպիսի սիրուն որդի ունէիր, և ինձանից
թագցնում էիր, ան, դու ծերուկ, անխիղճ ձե-
րուկ, բացականչեց նա, և մօտեցաւ ինձ, սկսեց
փաշտել իմ մարմինը:

—Լիզա, թող տուր, բրդեթեւ ժամանակ չէ,
գուցե քաւոր Պետրոսը բարկութեամբ:

Լիզան ինձ բաց թողեց, բայց քաւոր Պետրո-
սին աւելի բարկացնելու համար ասաց:

—Հիմա կը գնամ քեզ համար սպիտակ հաց և
կարագ կը բերեմ: Ես կարծում էի, որ միայն ձե-
րուկն է այստեղ, այդ պատճառով թէյի հետ ոչ
ինչ չը բերեցի նախաճաշելու:

Նա շտապով դուրս վաղեց սենեակից:
Լիզայի յարաբերութիւնները քաւոր Պետրոսի

առեի Ղալաղիա գիւղը ունէր հայոց մի ծխակա
համեստ ուսումնարան, որ, ինչպէս նոյն գիւղ (կող-
մանապէս և միջակայ հայ գիւղերի լուսաւորա-
թեան համար, ինչպէս և այլ
մասամբ նախկին միջոցի պակասութեան պատ-
ճառով, նմանապէս և (որ գլխաւորն է) աղքատ
հայ մանուկների դասադրեր և կամ առհասարակ
դասական առարկաներ չունենալու պատճառով
աշակերտների մեծ մասը հետզհետէ դադարեց
յաճախել այդ դպրոցը և նա փակվեցաւ: Այն-
թեպիկի տեսակետեր ամեն ուսումնարանը
բացվեցաւ, բայց խեղճ մանուկները դարձն
նոյն դրութեան մէջ են: Որպէս զի ուսումնարան
նորից չենթարկվի փակմանը, մենք խնդրում
մարդասէր պարոններից մի քանի հայոց դաս-
տարաններ և դասական առարկաներ նուրբին
ուսումնարանի աղքատ աշակերտների օգու-
թեցնելու նպատակով կարող են նամակ
ղրմել թիֆլիսի Ալեքսանդրեան ուսուցչա-
խորհուրդը, Միքայէլ Ներքիններից»:

ՇԱՄԱՅԱՅԱՅ այս օրերս եղած երկրաշարժի
պիտի մնալ ստացանք այնտեղից հետեւեալ
մակը: «Երկրաշարժը կրկնվում է այստեղ
տարի, շատ անգամ պատահում է որ ամսվայ
5 կամ 6 անգամ: Շատ անգամ պատահում է
նոյն օրը կրկնվում են մի քանի անգամ եւ
շարժի հարուածները: Բայց ուշ գործնող
Շամայիսի քաղաքին այդ սղաւնացող վա-
րճաւ: Այն օրակէն, երբ լինում է երկրաշ-
Շամայում տիրում է ահ, սարսափ, յուսա-
թիւ, իւրաքանչիւրը անիծում է իր բաղդը,
կարող է տանից դուրս է փախչում, թողնու-
իր ամուսնուն և երկխանց, ամեն ոք մտածու-
այդ օրակէն միայն իր անձի մասին, աշխատ-
է իր անձը աղատելու, մի խօսքով մոռնում
ամենայն բան: Բայց անցաւ մի քանի ժա-
ն և շամայիցին կրկին անտարբեր ու հանդիս-
կրկնվում է, Շամայում փեշակն ա տարիւ-
րուն ա գեան: Ճշմարտն ասած Շամայում
յերի թիւը սակաւ է, նորա էլ որոնք մնացի
այստեղ, ակամայ են մնացել: Տեղիւ վաճա-
կանները, որոնք դնացին Բագու գործով, իր
ընտանիքի կէտը իրանց հետն են տարել Բա-
կէն էլ թողել են Շամայի: Մի քանի տո-
յետոյ գուցէ հայ չի մնալ այստեղ, ուրմն
մախին կը լինի կատարելապէս թուրքի քա-
իսկ թուրքերին թէ սպանէք էլ,—սրանք
շարժի իրանց տեղերից»:

Շամայից մեզ ուղարկած, Համբարձում Ս.
թիւնեանց ստորագրված նամակից քաղում
հետեւեալ տողերը: «Թիֆլիսում հրատարա-
վեցաւ Հայաստանի լրագրում կարգու-
հետեւեալ: «Այդ հաղորդում են մի քանի տ-
րից որ առևտրականան, բողոքական, լուծիւք

հետ բաւական ընտանեկան էին թուրք ինձ:
ում էր, որ նրանք վաղուց ճանաչում էին
մենաց: Բայց քաւոր Պետրոսը այդ կարծիք-
վելու համար, ասաց ինձ, որ նրա «վերստա-
փոքր ինչ դարձակ է», այսինքն յիմար է, և
պատճառով իրան վայելուչ պահել չը դիտէ:

Բայց Լիզան այնքան յիմար չէր երևում, որ
կամենում էր ցոյց տալ քաւոր Պետրոսը: Ն-
րում էր այն տեսակ կնիկներից, որոնք վա-
յետոյ սրտի ցաւերը թմբեցնել արողը չողն-
կը վերջացրել իմ նախաճաշիկը, քաւոր
բոլոր ասաց:

—Դու ճանաչում ես հրէայ սեղանաւորի
նուրբ, կը գնաս նրա մերձակայքում կը պի-
ն ինձ տեղեկութիւններ կը բերես:

Ես գնացի, քաւոր Պետրոսին թագաւոր
թողնելով, ինչպէս նա առաջ ինձ թագաւոր
էր պահում: Ոչ տեղանաւորը և ոչ մի այլ
այդ քաղաքում ինձ չէր ճանաչում:

Քաւոր Պետրոսի ներթադրութիւնը ուղիւ
վեցաւ: Սեղանաւորը առաջին օրը չէր հաս-
թէ ինչ էր պատահել իր արկիւն հետ: Որոն-
այսպիսի տեղանաւորները, որոնք ուսի, արեւ-
գոհարներ դրաւ առնելով, փող են տօկոտով
լիւս, սովորաբար միշտ վեճեր են ունենում
առաւելների հետ, և հետեւաբար շատ անգամ
են ունենում դատարանների հետ: Այն օրը
գիշերը կատարվեցաւ յայտնի գողութիւնը,
նաւորը մի տիկնոջ գանգատով կանչված էր
տարանը: Հիւան վաճառել էր տիկնոջ 5000

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 7 փետրվարի: Կովկասեան արանդիտի ապագայ վճարի առիթով «Новое Время» լրագրից հարդրուած է, որ պետական կանցլեր իշխան Գորչակով զեռ եօթանասունական թուականներին անգաղար առաջարկուած էր պետական խորհրդին ոչնչացնել կամ սահմանափակել արանդիտը, հայրենական արդիւնաբերութիւնը արտասահմանեան և մանաւանդ անգլիական արդիւնաբերութեան մրցումից պաշտպանելու համար:

ԲԵՐԼԻՆ, 7 փետրվարի: Պրուսիայի բանակցութիւնները վատրկանի հետ ընդհատված են:

ՓԱՐԻՑ, 7 փետրվարի: Հանրապետական միութեան մի խումբ և պատգամաւորներ ժողովի արմատական անդամները պահանջում են անյապաղ արտաքսել զինուորական ծառայութեանց արքայազն իշխաններին: Նոր միութարութեան կազմակերպութեան պէս արմատական ձախակողմեան կուսակցութիւնը կը պահանջէ սահմանադրութեան վերաբերութիւնը: Նոր միութարութեան ֆերրիի նախագահութեամբ գրեթէ կազմակերպված է:

Խմբագիր—հրատարակող ԳԻՐԻՈՐ ԱՐԾՐՈՒՆԻ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՄԱՍՆԱԻՐ ՀԻՒԱՆԳԱՆՈՑ

(ԿՈՒԿԻՍ, ՍԻՄԵՐՆՈՎՍԿԻ ՓՈՂՈՑ, Տ. ՀԱՄՎԵՐԳԵԱՆԻ):

Հիւանդները ընդունվում են ամեն օր:

Առաւօտեան՝ 9—10½ ժ. ՆԱԽԱՍԱՐԻՆԱՆ—միբարձութեան և վնասական հ.

և ՐՈՒԴԿՈՎՍԿԻ—կանանց, երեխայից և ներքին հ. 10½—12 ժ. ՇԱՀԱՋԵԱՆՆԵՐ—ներքին հ. 12—1 ժ. աչքացաւի ԼԱՐԻՈՆՈՎ—ամեն օր, բացի չորեքշաբթի և կիրակի և ԲԵՑԻ—չորեքշաբթի և կիրակի:

Երեկոյեան՝ 5—7 ժ. ՈՒՇԱԿՈՎ—երեսայից և կոկորդի հ. երեքշաբթի, հինգշաբթի և շաբաթ: Ձգային և հոգեկան հ. և էլեկտրաբուժութեան ՅԱՐՈՒԹԻՆՆԵԱՆՆԵՐ—ամեն օր և, իբր խորհրդակից նոյն հիւանդութեանց համար, Ա. ԲԱՐԱՑԵԱՆ—երեքշաբթի և շաբաթ: Ընդհանուր բժշկական խորհուրդ (կոնսուլտացիա)—երեքշաբթի և շաբաթ 7—8 ժամը երեկոյեան: Գիշերօթիկ հիւանդներ: Վարձ՝ խորհուրդ երթևեկներին—50 կոպ. կօնսուլտացիան— 3 ռուբ. չքաւորները—անվարձ:

Հիւանդանոցի կառավարիչ ՆԱԽԱՍԱՐԻՆԱՆ ընկնում է նոյն հիւանդանոցում:

Շուտով կը բացվի հիւանդանոցումը և Զրաբուժական բաժանումը, որին կը ձեռնարկի բժիշկ ՏԵԼԵԱՖՈՆ:

(չոր. ուրբ.)

CAPSULES DE MATICO

DE GRIMAULT & Ce, PHARMACIENS A PARIS
PERMIS EN RUSSIE

ՄԱՐԻՔՈՒ ԳԱՊՍՈՆԵՐ

Փարիզու Գոլմո և ընկ.
գերախոսաւոր
Ռուսաստանում ընդունված.

Այս քաղցրեղ հոտ ման (gonorrhée) դէմ գործածուած գերզեղ ամենեղ ազդուն է, և բացի օրանից այս առաւելութիւնն ալ ունի որ հեղուկ քաղցրիւնով լցուած քաղցրանի նման ստամոքսն ալ հոգնեցնէ: Երկուրդ է փարիզ, Վիլլիէն փողոց N° 8 և գլխաւոր գերատոնները.

Թիֆլիսում գեղատան ապրանքների վաճառման ընկ. մէջ և Շահ-Պարոնեանցի մօտ: (9. 22. 26) 1—9

Մի ԳԵՐՄԱՆՈՒՄԻ տրիկին, ՎԻԵՆԱՅԻՑ և Կաճ, միջին հասակի, կը կամենար ՈՒՍՈՒՑ-ՉՈՒՅՈՒ կամ ԳԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒՅՈՒ պաշտօն ունենալ Թիֆլիսի մի լաւ ընտանիքում: Կարող է և ԳԱՍՏԱՆԵՐԸ գնալ:

Հասցեն «ՄՇԱԿԻ» խմբագրատանը:

4—10

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԽԱՆՈՒԹԻ ՄԷՋ ԹԵՑԻ ԳՆԵՐԻ ՆՇԱՆԱՐ ՓՈԲՐԱՑՈՒՄՆ

(MAISON DE CONFIANCE) ԱՐԾՐՈՒՆԻ ԳԱԼԵՐԵԱ № № 156, 157, 158, 159 և 160.

Համեմատեցէք թէյ

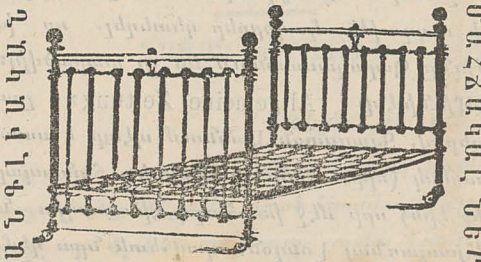
1 ռ. 10 կ. թէյի հետ ամեն տեղ	1 ռ. 30 կ.
1 " 20 " 1 "	60 "
1 " 40 " 1 "	90 "
1 " 60 " 2 "	20 "
1 " 80 " 2 "	50 "

ամենալաւը 2 ռ. 3 " —

Մի և նոյն տեղը գործակալութիւն վաճառման շօթաղի և կախաֆրայ Էստոնիայի, Պալմերի բիսկիլիաների, Բալլի կօնֆեկաների, Շեֆֆլի դանակներ, Տուրնի ըզիլներ, Գառուի հրացաններ, Վեկլի ըզիլներ, Բարնսթրի թամբեր, Մեկլի ամաններ, Կոլմանի կրակալ և մանանիս, Շվարցի ալբոմներ և այլն և այլն:

61—100

ԵՐԿԱԹԷ

Մի հոգու համար 8 ռուբլուց, երկու հոգու համար 14 ռ., մահճիներ ծովային խոտով լցված 6—9 ռ. ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԽԱՆՈՒԹԻ ՄԷՋ: Նոյն տեղը մեծ քանակութեամբ ԱՄՍՆՆԵՐ, դանակներ պատառաքաներով երկաթէ ԳՐԻՉՆԵՐ, կողպէքներ, թիւեր, սղամարդկերանց և կանանց ԹԱՄԲԵՐ, մատուցարաններ, ՎԵՆԿԱ, ըզիլներ, ՀՐԱՅԱՆՆԵՐ, ալբոմներ, կօնֆեկաներ, ԹԷՑ 1-ին հունձի և այլն 25% աւելի լաւ և էփան քան թէ ուրիշ տեղ:

28—100

GUARANA

De GRIMAULT et Ce
Pharmaciens à Paris
AUTORISÉ EN RUSSIE

ԳՈՒԱՐԱՆԱ

Փարիզի Գոլմո և ընկ. Գերախոսաւոր

Այն փոքր մի ծրարը բուսական է ամենատաալի գիտացուած ամենազօրեղ անդրալ (migraine, мигрень) բժշկութեամբ: Այս բուսական զիզը խր ընտան կազմութիւն յատկութեամբ մեծապէս օգնում և բժշկում է փորացաւը, փորհարութիւնն ու թանքը (dysenteric, дизентерия).

Ընդունվում է փոքրին չորս քաղցր և մեծին՝ մէջ ածելով:

Ամէն մի տիկ մէջ 12 ծրար կըց, որոց վրայ Grimault et Ce ի ստորագրութիւնը գտնվում է:

Երկուրդ է փարիզ, Վիլլիէն փողոց N° 8 և ալբոյում և գլխաւոր գերալաւ ձառաց մօտ.

Թիֆլիսում գեղատան ապրանքների վաճառման ընկ. մէջ և Շահ-Պարոնեանցի մօտ: (9. 22) 1—6

ՊԵՊԻՆՈՎԻ գրասենեակում ԱՐԾՐՈՒՆԻ զալէրէում, մեծ քանակութեամբ ստանում են

Վաճ են ԱՆԳԼԻԱՅԻՑ

ԱՐՈՐՆԵՐ Հօլարդի գործարանից. գինը 52 ռուբլ է:

2—3

ԳԱԼԵՐԵԱ ԱՐԾՐՈՒՆԻ, ԴՎՈՐՅՈՎԱՅԱ ՓՈՂՈՑ

ՊԱՆՍՍ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐԻ № 144.

СКЛАДЪ ЕВРОПЕЙСКИХЪ ТОВАРОВЪ

№ 144, ГАЛЛЕРЕЯ АРЦРУН

Մտնում են. մեծ քանակութեամբ և խիստ էփան, Վիէնայի ԹՕՆԷՐ Փարիկայի ՄԷՐԷԼԻ ամեն տեսակ, նոյնպէս ՈՍԿԵՉՈՇ ՇԲԱՆԱԿՆԵՐ հայելիների համար և ՀԱՅՆԻՆԵՐ, լուսանկարների համար ԱԼԲՈՒՄԻ թուղթ, Բէլգիայի ԱՊԱԿՆԵՐ պատուհանների համար, ամեն տեսակի, նոյնպէս ՄԱՐՄԱՐԻՆՈՆ քար, ԹՈՒՋԵՍ ԱՄՍՆԵՐ էմպլով, ՆԻՐԱՐ ԳԱՐՅԱՆ, ՈՍԿԻ և ուրիշ շատ ապրանքներ:

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ ՄԱՄՈՒԼԻ ՏԱԿԻՑ

ՀԱՅՐԵՆԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՏԿԵՐԱՐԻ ԶԵՆՆԱՐԿ ՀԱՅ ՏՊԱՑՈՑ ԵՒ ՕՐԻՈՐԱՑ ՀԱՄԱՐ

Չեռնարկի մէջ պարունակվում է 1. ՏԵՂԱԳՐՈՒԹԻՒՆ, 2. ԿՈՎԿԱՍԻ ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ, 3. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ, 4. ԸՆԴՀԱՆՈՒՄ ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ, ուր գլխաւորապէս խօսվում է հայոց վրա:

ՊԱՏԿԵՐՆԵՐԸ պատրաստել են Մաաիշին և Կրիւօվ Ս. Պետերբուրգի երեւելի նկարիչները:

Գինն է 60 կոպէ:

Աւետիք Տէր-Յակովբեանց
2—5

ԱՐԾՐՈՒՆԻ ԹԱՏՐՈՆ

Հինգշաբթի, փետրվարի 10-ին հայ դերասանական խումբը մասնակցութեամբ

Տ. ՓԱՇԱՅԵԱՆ—ՏԷՐ—ԳՐԻԳՈՐԵԱՆԻ

և

ԻՇԽԱՆ ՄԻԲԱՅԵԼ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ ԲԷԼԻՈՒԳԵԱՆԻ

Կը ներկայացնէ յօգուտ տ. ԶԱԲԵԼԻ

Ս Ա Ն Գ Ո Ւ Խ Տ

Պատմական ողբերգ. 5 արար.

Ժ Ա Ն Օ Ե Ի Ժ Ա Ն Ե Տ

Ծագրեալ I արարուածով
Ներկայացման կարգը. 1) Ժանո և Ժանետ, 2) Սանդուխտ:
Սկիզբն է 7½ ժամին:

2—3

ՍԱՄՈՒՐԱՅԻՆ ՅԱԻՐԸ

ՊԵՊՍԻՆԵԱՆ ԳԻՆԻ ԲՈՒԴՕ

Այդ գինին շատ դուրեկան համուռնի, 25 տարի շարունակ գործ է ածվում հեռեկայ զիպլածներում: ԱՌՈՐԴԱԿԻ ԲԱՅԱԿԱՑՈՒԹԵԱՆ, ՍԱՄՈՒՐԱՅԻՆ ՅԱԻՐԻ և առհասարակ ԱՆԿԱՆՈՆ ՄԱՐՍՈՂՈՒԹԵԱՆ ժամանակ:

Պէպսին «Բուդօ» ձանաչված է փարիզի բժշկական Ալագեմիայից և արժանացաւ առաջին մեդալների ֆաբրիկա աշխարհահիսում 1867 թ. ՎԻԵՆԱՅԻ 1873 թ. ՖԻԼԱԴԵԼՖԻՍԻ 1876 թ. և ՓԱՐԻՑԻ 1878 թ.:

Paris: Hottot—Boudault, 7, Avenue Victoria.

Կլխաւոր պահապան ԹԻՖԼԻՍՈՒՄ՝ Բարձրագոյն հաստատված կովկասեան ընկերութեան գեղատան ապրանքների վաճառման:

Դէպօ Շահ-Պարոնեանցի, Գրիմեալի և այլ գեղատներում: